

М. І. Татарчук, канд. екон. наук, доцент кафедри ІСЕ

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДОПОМОГОЮ СИСТЕМИ ТРЕНІНГІВ НА БАЗІ ПРОГРАМНОГО КОМПЛЕКСУ «ГАЛАКТИКА»

Однією з визначальних рис нового тисячоліття є надзвичайно високі темпи розвитку інформаційних і комунікаційних технологій. Природно, що високі темпи розвитку і використання сучасних технологій оброблення, доставки і представлення інформації неможливо уявити без розвитку сучасної вищої освіти, її наукової і навчально-методичної бази. Особливо це стосується навчальних закладів, які готують фахівців в області інформаційних технологій, в даному випадку маються на увазі спеціальності з економічної кібернетики та інтелектуальних систем прийняття рішень факультету інформаційних систем і технологій КНЕУ.

Підготовка кваліфікованих бакалаврів і магістрів в області інформаційних систем і технологій у виробничій, банківській, фінансовій та інших сферах національної економіки України, які б повністю відповідали задачам, потребам і вимогам нового тисячоліття, потребує нових підходів до удосконалення навчального процесу з використанням сучасного набору інструментальних засобів і діючих на практиці інформаційних систем.

Відомо, що наука і освіта повинні працювати на перспективу, на випередження досягнутого. Відповідно це повинно знаходити відображення і в навчальному процесі, побудові його на використанні передових прикладних інформаційних систем у формі системи професійних тренінгів. Слід нагадати, що позитивні приклади використання тренінгових технологій для підготовки фахівців в області технічних спеціальностей використовують давно, наприклад, ніхто і гадки не має посадити за штурвал літака пілота, який не набув відповідних практичних навичок на наземному тренажері. А от що стосується фахівців з інформаційних систем і взагалі з економіки і менеджменту, то традиційно практичні навички вони повинні набувати в період виробничої і переддипломної практики.

Однак, в сучасних умовах, коли відсутні державна політика щодо проходження практики студентів і фінансування цих заходів, з однієї сторони, а відтак незацікавленість підприємств у

проведенні даної роботи і наданні студентам необхідної практичної допомоги, з іншої сторони, зводять нанівець зусилля з реалізації програми практики в повному обсязі. Тому здебільшого приходится задовольнятися базами практики, які не завжди мають в своєму розпорядженні сучасні технічні засоби і передові інформаційні технології.

В таких умовах єдиним виходом є створення у навчальному закладі систем-тренінгів (тренінгового центру), які б повністю імітували сучасні корпоративні інформаційні системи (KIC), де могли б фахівці різного профілю відпрацьовувати свої професійні навички близькі за змістом до реальних умов. На жаль, можна без перебільшення сказати, що на теперішній час ні один ВНЗ України і ближнього зарубіжжя не має відповідної тренінгової навчальної системи, яка б імітувала роботу гіпотетичного підприємства чи банківської установи з використанням відомих KIC. Здебільшого з такими KIC як R/3, Baan IV, Scala, Галактика, програмними продуктами ORACLE тощо студенти знайомляться чисто теоретично і на ринку праці не можуть запропонувати себе як фахівця, який готовий до проведення інсталяції і супроводження хоч би однієї з названих систем. А це, як відомо, не дає, по-перше, молодому спеціалісту реалізувати себе у престижних бізнесових структурах, які впроваджують передові комп'ютерні технології, а по-друге, стримує темпи впровадження нових інформаційних технологій в Україні.

На даний час в університеті накопичений деякий досвід використання системи Галактика в навчальному процесі (кафедри менеджменту, ІСЕ аудиту), але це в основному для розв'язування окремих задач в локальному режимі.

Організаційною формою системного підходу до впровадження тренінгових технологій в навчальний процес може бути тренінговий центр, на який покладається створення і підтримка умовного навчального підприємства, в якому циркулюють реальні за формою і наближені до реальних за змістом документи, що сформовані в пам'яті ПК студентами відповідних спеціальностей (з економіки підприємств, маркетингу, бухгалтерського обліку, фінансів тощо).

Створення такої системи складний процес і потребує відповідних коштів на проектування, створення інформаційного і методичного забезпечення, придбання програмного продукту, його впровадження і супроводження. Але і переваги такого підходу очевидні.

По-перше, в рамках функціонування такої мережової системи до практично-лабораторних робіт можна залучати студентів всіх

спеціальностей, реально відчуту взаємодію фахівців різних економічних спеціальностей уже в стінах університету, програвати різні виробничі ситуації, з якими зустрінуться майбутні фахівці на практиці.

По-друге, використання такого глобального тренажера об'єднає зусилля всіх випускаючих кафедр на вирішення загальної проблеми підготовки висококваліфікованих фахівців, озброєних сучасними інформаційними технологіями, надасть можливість виконувати міжкафедральні ділові гри, лабораторні, курсові і дипломні роботи.

По-третє, впровадження реальної корпоративної інформаційної системи в навчальний процес повинно бути вигідним виробнику цієї системи, оскільки це жива реклама програмного продукту фірми-виробника і фахівці, які опанували його, будуть зацікавлені впроваджувати цей продукт у виробництво. Тому можна розраховувати на технічну допомогу зі сторони фірми-розробника КІС.

Не вдаючись до критеріїв вибору корпоративної інформаційної системи для навчального процесу, нагадаємо лише, що в світі налічується понад 500 КІС, серед яких чільне місце займає вітчизняна розробка — «Галактика» (розробники Росія, Україна, Білорусія, Казахстан та ін.) і яка відповідає методології ERP (Enterprise Resources Planning). Переконливими аргументами на користь Галактики є і те, що вона на порядок дешевша більшості аналогічних програмних продуктів корпоративного типу, центральний офіс корпорації Галактика в Україні останні роки інтенсивно розробляє нові проекти в рамках програми підтримки української освіти «Галактика і ВНЗ», безкоштовно забезпечує навчальні заклади демонстраційними версіями та ін.

Швидкий розвиток системи Галактика підтверджується значним нарощуванням її функціональних можливостей (прогнозування, планування, облік і контроль, маркетинг, логістика, аналіз результатів тощо), використанням технології інтерактивної аналітичної обробки даних (OLAP), інформаційним забезпеченням для прийняття управлінських рішень на різних рівнях ієрархії системи тощо. На теперішній час версія 7.11 містить 49 крупних програмних модулів, які охоплюють весь спектр діяльності підприємства чи установи, що свідчить про можливість задіяти всі спеціальності університету для творчої роботи в середовищі даної інформаційної системи.